

Svētais Rohs

Pēdējā laikā, kad visu pasauli pārņēmusi nedziedināmu slimību sērga, ticīgie sākuši atcerēties, kā viņi rīkojušies sen dienās, kad "pa muižom, solom ļauds myra brīsmēigi..." Bet viss jaunais jau ir sen aizmirsts vecais. Man lūdza skaidrojumus, kāpēc sv. Alberta baznīcā Rīgā un Krāslavā ir svētā Roha atlaidu dievkalpojumi? Tātad, kas bija šis mūsu zemē kādreiz tik iecienītais, bet nu jau piemirstais svētais?

Svētais Rohs piedzima Dienvidfrancijā, Montpeljes pilsētīnā, kur viņa tēvs ieņēma atbildīgu amatu un bija ievērojama persona. Rohs bija vienīgais dēls. Viņa dievbijīgie vecāki Žans un Libera, neskatoties uz laicīgo bagātību, bija stingri savos kristīgajos tikumos. Viņi ilgi gaidīja savu pirmdzimto dēlu, lūdzot Dievmātes palīdzību. 1295.g. Dievs uzklaušēja vecāku lūgšanas. Dēlam pie kristības deva vārdu Rohs. Jau tūlīt pēc dēla piedzimšanas vecāki pamanija uz bērna kreisās krūts krustu sarkanā krāsā. Ar laiku krusts nevis izzuda, bet kļuva vēl izteismīgāks.

Līdz Roha 19.mūža gadam viņi dzīvoja kopā. Tad abi vecāki nomira. Jauneklis, audzināts kristīgā ticībā, nezaudēja cerību un pazemībā pieņēma Dieva gribu.

Tai laikā Francijā strauji izplatījās svētā Asīzes Franciska (1182-1224) godināšana. Daudzi iestājās klosteros, citi kļuva par III ordeņa locekļiem. Pie pēdējiem piederēja arī Rohs.

Sekodams sv.Franciska piemēram, Rohs pārdeva savu mantojumu un naudu izdalīja nabagiem. Tālāk viņa ceļš veda uz Romu, lai apmeklētu svētās vietas. Ar lūgšanām un gavēni, tērpiens gandarītāja drānās, basām kājām, viņš devās uz Romu.

Ap 1300.gadu Eiropu piemeklēja visu laiku lielākā mēra epidēmija. Tajā nomira viena trešdaļa – aptuveni 25 miljoni kon-

tinenta iedzīvotāju. Ievazāta no Āzijas, šī sērga "izplāva" Dienvideiropas provinces, bet plaušu mēris, kas izplatījās Viduseiropā, vainagojās ar 100% mirstību. Līķi bija visās vietās.

Kad Rohs nonāca Toskānijā, Akvas pilsētā Itālijā, tur melnā nāve plosījās ar divkāršu spēku. Pilsēta bija kā izmirusi. Mājās bija tikai līķi un slimnieki, kas mocījās agonijā. Rohs saņēma Dieva aicinājumu un apliecinājumu, ka tagad viņa īstā vieta ir tieši šeit. Viņš pieteicās vietējā slimnīcā un, veicdams visus garīgos pakalpojumus, slimos arī rūpīgi apkopa. Tieši tagad sākās visvērtīgākais posms svētā Roha dzīvē. Viņš devās no gultas pie gultas, remdējot sāpes un izmisumu, mierinot, iedvešot cerību uz Dievu un ticību Viņa gādībai.

Dienu un nakti Rohs bija sardzē pie slimniekiem. Beidzot Rohs nokļuva Romā, kur mēris plosījās visbriesmīgāk. Slimos svētīdams ar krusta zīmi, viņš lūdzās un daudzus brīnumainā kārtā izdziedināja. Kad Roham izdevās izdziedināt vietējo kardinālu, notika vēl otrs brīnums. Uz kardināla pieres parādījās sarkans plankums. No tā laika arī kardinālam uz krūtīm bija tāds pats krusts kā Roham.

Katra svētā dzīves ceļš ir grūts un klāts asiem ērkšķiem. Roham tas sākās Placencā, kur, citus ārstēdams, viņš saslima pats, un nemaz nebrīnījās, ka visi viņu atstāj, pat slimnīcas personāls. Rohs pameta slimnīcu, devās uz pilsētas nomali un apgūlās zem koka. Tūkstošiem viņš bija atgriezis veselību, bet tagad bija visu atstāts un izsalcis. Nepateicība ir pasaules alga. Vienīgi Dievs nebija aizmirsis savu uzticīgo kalpu un sūtīja savu eņģeli, kurš izdziedināja Rohu, bet suns atnesa gabalu maizes. Tā tas turpinājās diendienā. Pateicoties grāfa Gotharda sunim, Rohs īsā laikā atžirga un atkal sāka apmeklēt slimniekus slimnīcās un mājokļos.

Pēc kāda laika Rohs atgriezās Francijā, kur tieši tai laikā notika cīņa par laicīgiem

labumiem viņa dzimtajā Montpeljē. Neviens Rohu nepazīna. Daudziem viņš likās aizdomīgs spiegs un pēc pilsētas gubernatora, kas bija Roha tēvabrālis, pavēles viņu iemeta cietumā. Tur Roham nācās pavadīt piecus gadus, kur viņš arī mira 1327.gadā 32 gadu vecumā. Pirms nāves, pieņemot no priesteru rokām pēdējos sakramentus, viņš pacēla acis uz debesīm un čukstēja:

- Kungs, ja man ir tiesības ko lūgt, tad ļoti lūdzu, lai caur Tava vismīļā Dēla nopelniem tiek izdziedināts katrs, kurš mani piesauks lipīgā slimībā!

Pēc nāves, kad dabūja zināt par Roha personību, valdības vīri izsludināja viņa publisku apbedīšanu. Roha iecelšana svēto godā sākās tūlīt pēc Konstances koncila (1414 - 1418). Mēra dēļ koncilu vajadzēja pārtraukt. Tā dalībniekiem nācās izkļūt. Tad ķērās pie pēdējā līdzekļa – bīskapi, grēku nožēlas pārņemti, sarīkoja procesiju un lūdza sv.Roha palīdzību. Mēris kā ar roku tika likvidēts. Visi koncila dalībnieki pēc atgriešanās dzimtenē cildināja sv.Rohu.

Svētā Roha gleznas ar suni, kurš mutē tur gabalu maizes, parādījās daudzās dievnamos. 15.gs. tika dibinātas sv.Roha brālības. Vairākas ārstu biedrības vēl tagad godina sv.Rohu un ir izvēlējušās par savu aizbildni, sevišķi tas sakāms par hirurģiem. Šī iemesla dēļ arī svētā Alberta baznīcā Rīgā, kura celta blakus tagadējai Stradiņa slimnīcai un ilgus gadus bija sirdzēju ar ļaundabīgo audzēju un citām nedziedināmām slimībām vieta, sv.Rohs ir tik tuvu.

Sv.Rohu sevišķi godina Venēcijā, kur ar viņa aizbildniecību izdevās apturēt mēri 1348.gadā. Tāpat viņu godina Portugālē, Spānijā, Beļģijā, Vācijā un citur.

Arī Latvijā bija pazīstams svētais Rohs. Interesanta ir sv.Roha godināšanas vēsture Krāslavā.

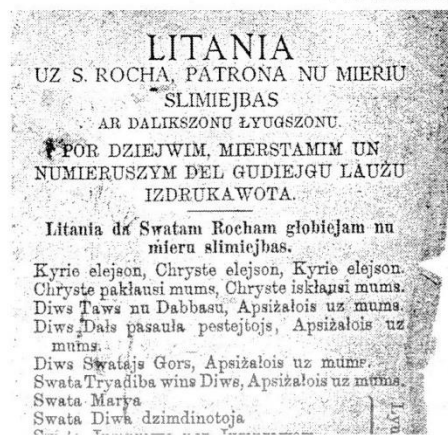
Mēris un tā paveidi ir viena no vissenākajām cilvēces slimībām – visasākā Dieva rīkste, kas tolaik bez žēlastības pārmācīja cilvēkus pilsētās un ciemos. Arī Latvijā mē-

ris ciemojies vairākkārt. 1710.g. ar mēri Kurzemē mira ap 200.000, bet Rīgā – 50.000 cilvēku. Arī Krāslavu piemeklēja mēra epidēmija. Tāpēc aiz dievnama mūra tika uzcelta kapela un baznīcā iekārtots altāris. Kā min vēstures avoti, 1856.gadā Krāslavā jau trešo reizi izcēlās holēra, kas prasīja daudzus upurus. Tika nekavējoties iekārtots altāris sv.Roha godam. Kapelu iesvētīja 1856.g. 16.augustā – svētā piemiņas dienā. Dzejnieks Gēte lika uzgleznot svētā Roha attēlu. Tas liecina, ka sv.Rohu godina arī citticībnieki.

Katram laikmetam ir savas neārstējamās slimības, kas nopietni satrauc cilvēci. Mūsdienās tas ir vēzis un AIDS. Nezaudēsim cerību un lūgšimies svētā Roha palīdzību. Katōļu Baznīca sv.Roha dienā 16.augustā lūdzas:

- Dievs, Tu savai Baznīcai esi mācījis ievērot Dieva un tuvākmīlestības bausli un pildīt visas Tavas pavēles, palīdzi mums sekot svētā Roha piemēram, darot tuvākmīlestības darbus, lai arī mēs tiktu ieskaitīti svēto pulkā debesīs. Mēs Tevi lūdzam Kunga Jēzus Kristus, Tava Dēla vārdā. Āmen. Agrāk ticīgie skaitīja sv.Roha litāniju. Te redzam šīs litānijas paraugu senajā latgaliešu rakstībā. Jāteic, ka bija arī dziesma svētā Roha godam.

Pr.A.Budže

Avots:

Katōļu Dzeive – Nr.7 (2000), 16.- 17.lpp.